

ЗАТВЕРДЖУЮ
Виконавчий директор
ГО «Технології прогресу»
Задворний В.В
01 травня 2025 року

Затверджено
Наказом № 3-Д від 01.05.2025

Схвалено
Рішенням позачергових загальних зборів № 2-
П від 01.05.2025 року

ПОЛІТИКА ЗАПОБІГАННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ: КОНФЛІКТИ, ПРАВА ТА ІНКЛЮЗІЯ

1. Короткий огляд

1.1 Політика запобігання та пом'якшення соціальних ризиків: конфлікти, права та інклюзія (надалі – Політика) прийнята та розроблена ГО «Технології прогресу» (надалі – Організація).

1.2 Політика визначає зобов'язання Організації щодо дотримання основних принципів чутливості до конфліктів, прав людини та гендерної рівності в усіх її активностях. Організації усвідомлює, що її робота здійснюється в складних соціальних і політичних контекстах, які можуть супроводжуватись напруженістю та ризиками. Підхід Організації спрямований на те, щоб:

- проактивно виявляти та управляти будь-якими ненавмисними негативними наслідками, пов'язаними з динамікою конфліктів, порушеннями прав людини або гендерною нерівністю;
- сприяти повазі, інклюзії та рівним можливостям усіх осіб та об'єднаннями громадян з якими співпрацює Організація;
- підтримувати мирну та конструктивну взаємодію усюди де Організація здійснює активність.

1.3 З метою досягнення зазначених цілей ГО «Технології прогресу» впроваджує систематичний аналіз, постійний моніторинг і гнучке управління на всіх етапах проектного циклу, що дозволяє мінімізувати потенційні ризики та максимально посилити позитивні результати діяльності Організації.

1.4 Ця Політика є ключовим документом, що спрямовує постійні зусилля Організації щодо дотримання найвищих стандартів етичної поведінки та інституційної відповідальності відповідно до загально визнаних міжнародних стандартів належного управління.

2. Ключові визначення

Конфлікт і насильство

Конфлікт виникає тоді, коли двоє або більше осіб (групи осіб) прагнуть досягнення взаємовиключних цілей та/або переслідують різні способи чи методи досягнення таких цілей. Конфлікт може мати безперервний характер і проявляється в різних формах. Конфлікти, що вирішуються конструктивним шляхом, можуть сприяти позитивним змінам. Але якщо їх ігнорувати або не контролювати, вони можуть перейти в насильницьку фазу.

Насильство — це навмисне застосування фізичної або психологічної сили чи влади (як у формі прямої дії, так і через загрозу), спрямоване проти окремої особи, групи осіб або спільноти. Такі дії можуть призвести або мають високу ймовірність призвести до травм, смерті, психологічної шкоди, порушення розвитку або позбавлення основних прав і можливостей.

Чутливість до конфлікту

Здатність розуміти контекст, у якому здійснюється діяльність; усвідомлювати взаємодію між втручанням і цим контекстом (як контекст впливає на втручання, і як втручання впливає на контекст); а також діяти на основі цього розуміння з метою запобігання негативним наслідкам та максимізації позитивного ефекту.

Принцип «Не зашкодь»

Принцип «Не зашкодь» слугує орієнтиром при розробці та впровадженні гуманітарних і розвиткових заходів. Він полягає у виявленні потенційної шкоди від втручань та вжитті заходів для запобігання або зменшення, зокрема, щоб не провокувати і не підтримувати конфлікти чи напружені ситуації.

Гендерна рівність

Досягнення гендерної рівності, сприяє створенню більш інклюзивного та справедливого суспільства, що передбачає однакову співпрацю з чоловіками і хлопцями, жінками і дівчатами для зміни ставлень, поведінки, ролей та відповідальностей у родині, на робочому місці та в громаді. Справжня гендерна рівність означає не лише чисельний паритет чи наявність законів, а й розширення свобод та покращення якості життя, забезпечуючи рівність без шкоди для будь-якої зі статей.

Гендерна рівність та соціальна інклюзія (GESI)

Інтеграція принципів GESI в діяльність Організації означає врахування поглядів і потреб усіх осіб, незалежно від їхньої статі, соціального статусу чи походження. Мета — подолати системні нерівності та забезпечити рівну участь і рівні можливості для всіх сторін. Підходи GESI визнають, що певні групи, зокрема жінки, етнічні меншини, особи з інвалідністю, а також представники сексуальних і гендерних меншин, часто зустрічаються з маргіналізацією і зазнають непропорційного впливу конфліктів та розвиткових процесів.

Інтерсекційність

Інтерсекційний підхід поглиблює і надає багатозаровості розумінню гендеру, аналізуючи, як гендер взаємодіє з іншими суспільними ознаками — такими як етнорелігійне походження, вік, соціальний статус, сексуальна орієнтація, сімейний стан, раса та особливості здоров'я. Цей підхід допомагає зрозуміти, як різні фактори впливають на розподіл влади, привілеїв, дискримінації та виключення в суспільстві.

Забезпечення безпеки (Safeguarding)

Під цим поняттям розуміється відповідальність Організації за створення та розвиток ефективних систем для запобігання, пом'якшення та реагування на будь-які форми шкоди (небезпеки) — дискримінація, домагання, насильство, експлуатація чи інші зловживання — що можуть трапитися з працівниками або залученими особами (експертами) в рамках статутної діяльності Організації. Мета захисту — не допустити заподіяння шкоди, а у разі її виникнення забезпечити надійні механізми реагування, зокрема проведення розслідувань і пріоритетний захист безпеки постраждалих та осіб, які пережили насильство.

Соціальна інклюзія

Під цим поняттям розуміється здатність, можливість і доступ маргіналізованих груп до повноцінної участі в житті суспільства. Це включає права, свободи, участь у прийнятті рішень, а також доступ до послуг і можливостей на всіх рівнях — від родини та громади до роботи і громадянської активності. У межах проєкту це також означає забезпечення справедливого розподілу результатів його діяльності.

3. Огляд чутливості до конфліктів, прав людини та гендерної рівності

3.1 Ця Політика окреслює процеси, що допомагають ГО «Технології прогресу» розуміти та управляти тим, як її гуманітарна та розвиткова діяльність Організації може ненавмисно впливати на динаміку та розвиток конфліктів. Вона включає аналіз місцевого контексту, інтеграцію чутливості до конфліктів у проєктній активності та постійне коригування діяльності на основі результатів моніторингу і оцінки.

3.2 Такий підхід забезпечує мінімізацію негативних наслідків і максимізацію позитивного внеску у загальне благополуччя і соціальну згуртованість, відповідно до статутних цілей Організації.

3.3 Чутливість до конфліктів передбачає розуміння того, що діяльність і контекст впливають одне на одного. Це означає, що всі аспекти роботи — від підходів до втручання

до внутрішніх політик і цінностей Організації — мають враховувати ці взаємозв'язки та відповідно адаптуватися.

3.4 Поряд із чутливістю до конфліктів, повага до прав людини та сприяння гендерній рівності є ключовими зобов'язаннями ГО «Технології прогресу». Уся діяльність Організації здійснюється з урахуванням принципів прав людини, щоб забезпечити гідність, рівність та недискримінацію для всіх отримувачів послуг і зацікавлених сторін, з особливою увагою до вразливих та маргіналізованих груп.

3.5 Принципи прав людини включають повагу до громадянських, політичних, економічних, соціальних і культурних прав. Організація активно працює над тим, щоб запобігати їх порушенням та реагувати на можливі ризики, які можуть виникнути в результаті її втручання.

3.6 Гендерна рівність є ключовим елементом цієї Політики та передбачає визнання і врахування специфічних потреб, досвіду та викликів, з якими стикаються люди всіх гендерів. Організація сприяє рівній участі, розширенню можливостей і захисту від дискримінації та насильства на ґрунті статі на всіх етапах реалізації проєктів.

3.7 У своїй діяльності Організація дотримується таких принципів, які тісно пов'язані з чутливістю до конфліктів, правами людини та гендерною рівністю:

- **Гуманність:** Діяльність спрямована на захист життя, здоров'я та людської гідності всюди, де виникають страждання.
- **Нейтральність:** Залишатися неупередженими, не підтримувати жодну зі сторін у політичних, расових, релігійних чи ідеологічних конфліктах і не створювати умов, за яких одна зі сторін опиняється у виграшному або програшному становищі
- **Неупередженість:** Надавати допомогу виключно на основі потреб, без дискримінації за національністю, расою, статтю, релігією, політичними переконаннями чи іншими ознаками..
- **Операційна незалежність:** Забезпечення того, щоб діяльність Організації залишалася вільною від зовнішнього політичного, економічного чи військового впливу.

3.8 ГО «Технології прогресу» усвідомлює, що соціальна напруженість часто виникає через дисбаланс влади, нерівність та виключення, пов'язані з релігією, етнічністю, гендером, станом здоров'я, віком або політичною приналежністю. Такі фактори можуть загрожувати соціальній згуртованості та спричиняти подальші конфлікти.

3.9 Організація впроваджує підхід, що поєднує чутливість до конфліктів і заснований на правах людини, з метою зміцнення соціальної згуртованості, інклюзії та стійкості громад. Це включає підтримку ініціатив, які сприяють взаєморозумінню, повазі до різноманіття та мирній співпраці на місцевому рівні.

3.10 Інтегруючи принципи чутливості до конфліктів, прав людини та гендерної рівності на всіх етапах реалізації проєктів, організація прагне забезпечити, щоб її діяльність була відповідальною, інклюзивною та сприяла довгостроковому позитивному соціальному впливу.

4. Аналіз конфліктних ситуацій

4.1 Аналіз конфліктних ситуацій — це важливий крок для розуміння причин, перебігу, учасників та наслідків конфлікту в тих регіонах, де працює ГО «Технології прогресу». Він допомагає планувати дії так, щоб враховувати місцеві обставини й не погіршувати ситуацію або становище постраждалих людей.

4.2 Аналіз конфліктних ситуацій включає:

- Виявлення ризиків, загроз, порушень та вразливостей, які впливають на населення в рамках діяльності Організації.
- Розуміння того, хто перебуває в зоні ризику, чому і яким чином.

- Дослідження причин і чинників конфлікту, зокрема соціальних, політичних, економічних та культурних.
  - Аналіз спроможності та механізмів подолання труднощів у постраждалих громадах.
  - Мапування зацікавлених сторін, їхніх інтересів, співвідношення сил і потенційного впливу на динаміку конфлікту.
- 4.3 Аналіз у сфері захисту доповнює аналіз конфліктних ситуацій, зосереджуючись на виявленні ризиків і потреб, пов'язаних із порушеннями прав людини. Аналіз у сфері захисту допомагає визначати стратегії для зменшення цих ризиків шляхом впровадження програм, чутливих до питань захисту.
- 4.4 Аналіз у сфері захисту має враховувати конкретний контекст, ґрунтуватися на перевірених даних і регулярно оновлюватися, щоб відображати зміни в ситуації. Він також повинен включати гендерну перспективу й оцінювати, як проблеми прав людини пов'язані з конфліктом та вразливістю.
- 4.5 Ефективний аналіз конфліктних ситуацій і ризиків у сфері захисту:
- Сприяє ухваленню обґрунтованих рішень, розробці програм і адвокаційній діяльності.
  - Допомагає визначити точки для взаємодії з місцевими, національними та міжнародними акторами.
  - Дає змогу передбачати та зменшувати можливі негативні наслідки діяльності.
  - Забезпечує відповідність гуманітарним принципам і підходу «не зашкодь».
- 4.6 ГО «Технології прогресу» використовує аналіз конфліктних ситуацій як безперервний процес протягом усього циклу будь-якого проєкту, щоб забезпечити, що програми відповідають потребам бенефіціарів, враховують конфліктні особливості та сприяють сталому миру, захисту прав людини і забезпеченню гендерної рівності.

5. Методологія. Ключові принципи аналізу конфліктних ситуацій у проєктах ГО «Технології прогресу»

5.1 Для того щоб інструмент аналізу конфліктних ситуацій ефективно сприяв успішній реалізації проєктів та створенню програм, що базуються на дотриманні прав людини, чутливістю до конфліктів і гарантуванню імплементації інклюзивних підходів, ГО «Технології прогресу» керується такими принципами:

- Чітка мета і охоплення
Кожен аналіз конфліктних ситуацій починається з чітко визначеної мети, що відповідає цілям проєкту та інформаційним потребам. Така ясність забезпечує цілеспрямований збір даних, захист чутливої інформації та спрямовує до відповідних заходів з пом'якшення ризиків.
- Критичний підхід до стереотипів і деталізація
Організація активно ставить під сумнів спрощені або стереотипні уявлення про конфліктні ситуації. Аналіз Організації прагне надати більш глибоке, підтверджене фактами розуміння, яке відображає складні реалії на місцях.
- Не завдати шкоди
Аналіз конфліктних ситуацій сам по собі може розглядатись як втручання. Організація намагається мінімізувати шкоду, враховуючи місцевий контекст, захищаючи вразливі групи і забезпечуючи, щоб наше дослідження та аналіз не загострювали напруженість.
- Участь та інклюзивність
Зацікавлені сторони можуть залучатись на всіх етапах аналізу конфліктних ситуацій — від планування до реалізації та застосування досягнених результатів. Думки та досвід залучених осіб відіграють ключову роль у забезпеченні точності, підтримці прийняття рішень та довготривалій ефективності проведених заходів.

- Підвищення спроможностей і підтримка команди
Команда ГО «Технології прогресу» виконує ключову роль у зборі даних і застосуванні отриманих результатів. Організація постійно проводить навчання і наставництво, щоб посилити навички членів команди в аналізі конфліктних ситуацій та адаптивному управлінні проектами.
- Різноманітність поглядів
Команда ГО «Технології прогресу» збирає та аналізує інформацію від різних сторін, розуміючи, що різні сторони можуть мати протилежний досвід та сприйняття конфлікту. Це допомагає знизити упередженість і поглибити розуміння.
- Інтеграція гендерних і різноманітних аспектів
Питання гендеру та різноманітності повністю враховуються в процесі аналізу конфліктних ситуацій. Організація досліджує, як конфлікт по-різному впливає на різні групи (наприклад, за статтю, віком, етнічністю, особливостями здоров'я) і відповідно до цього коригує підходи до реалізації проектних активностей.
- Актуальність
Аналіз конфліктних ситуацій безпосередньо впливає на проектування, реалізацію та моніторинг програм. Отримані дані перетворюються на практичні рекомендації, які підвищують релевантність, ефективність і сталість втручань.
- Постійне оновлення
Через постійні зміни в динаміці конфліктних ситуацій аналіз регулярно оновлюють, щоб враховувати нові події та гарантувати, що програми залишаються актуальними й відповідними до поточного контексту на всіх етапах проекту.
- Спільний та скоординований аналіз
Організація підтримує спільний аналіз конфліктних ситуацій і обмін знаннями з іншими організаціями та зацікавленими сторонами, щоб сформувати комплексне розуміння контексту і покращити координацію заходів, чутливих до конфліктів.

6. Моніторинг та дотримання заходів безпеки

6.1 Щоб усі проектні заходи відповідали принципам чутливості до конфліктних ситуацій, поваги до прав людини, інклюзивності та захисту основоположних прав, ГО «Технології прогресу» запровадила чіткий розподіл ролей, разом із впровадженням інструментів для моніторингу та механізмів підзвітності.

6.2 Відповідальні особи

- Дарина Куценко, співзасновниця ГО «Технології прогресу», керівниця операційної діяльності daria@uaprogress.tech
- Гнат Забродський, співзасновник ГО «Технології прогресу», керівник юридичного напрямку hnat@uaprogress.tech

6.3 Відповідальні особи координують оцінку ризиків, забезпечують розгляд відповідних скарг тощо. Також слідкують за тим, щоб усі проекти Організації відповідали внутрішнім політикам безпеки та міжнародним стандартам.

6.4 Система моніторингу

Виконання вимог забезпечується шляхом інтеграції принципів захисту та відповідних критеріїв на всіх етапах планування і реалізації проектів. Основні елементи цього підходу включають:

- Включення індикаторів Цілей сталого розвитку (ЦСР), євроінтеграції, гендерної рівності, інклюзивності та чутливості до конфліктних ситуацій у ключові показники ефективності (КРІ) проектів.
- Проведення регулярних зустрічей з перегляду, внутрішніх оцінок, а за потреби — зовнішніх аудитів для перевірки дотримання вимог захисту.

- Моніторинг індикаторів безпеки через внутрішні механізми Організації з періодичним переглядом у співпраці з відповідними партнерами, щоб забезпечити узгодженість, ефективність і відповідність цілям проєкту.

6.5 Обов'язки відповідальних осіб

- Бути прикладом, формуючи етичну, інклюзивну та вільну від домагань культуру в організації.
- Забезпечувати безпечне робоче середовище без залякувань, ворожості, домагань, сексуальних домагань і зловживання владою.
- Активно інформувати персонал і партнерів про стандарти захисту та етичної поведінки.
- Негайно та неупереджено реагувати на всі повідомлення про порушення, дотримуючись принципів конфіденційності та справедливості. Уникати будь-яких випадків переслідування чи фаворитизму.
- Повідомляти про будь-які відомі або зафіксовані випадки неналежної поведінки відповідно до внутрішніх політик та вимог законодавства.

7. **Управління ризиками: процедури та організаційні спроможності**

7.1 ГО «Технології прогресу» застосовує структурований підхід, заснований на правах людини, для виявлення та зменшення потенційно негативних впливів, пов'язаних із чутливістю до конфліктних ситуацій, правами людини та соціальною інклюзією. Такий підхід базується як на затверджених процедурах, так і на внутрішніх організаційних спроможностях.

7.2 **Процедури:**

- **Оцінка контекстних ризиків**
Проводиться до запуску проєкту для виявлення потенційних ризиків, пов'язаних із місцевими конфліктними ситуаціями, дискримінацією або виключенням.
- **Залучення зацікавлених сторін**
Проведення інклюзивних консультацій із постраждалими громадами та місцевими акторами для забезпечення відповідності проєкту контексту та його сприйняття.
- **Механізми скарг і зворотного зв'язку**
Відкриті канали комунікації дають змогу громадам оперативно висловлювати зауваження та отримувати відповіді.
- **Пом'якшення та адаптація**
Коригування підходів на основі аналізу ризиків і постійного діалогу із зацікавленими сторонами.

7.3 **Організаційні спроможності:**

- **Кваліфікований персонал**
Співробітники проходять навчання з програмування, чутливого до конфліктних ситуацій, підходів, заснованих на правах людини, та гендерно орієнтованого планування.
- **Стандартизовані інструменти**
Аналіз конфліктних ситуацій та оцінка ризиків інтегровані в протоколи проєктного планування.
- **Адаптивні системи**
Механізми зворотного зв'язку забезпечують оперативне реагування та дозволяють адаптувати заходи з урахуванням інклюзивності й особливостей контексту.
- **Рамка підзвітності**
Усі діяльності організації ґрунтуються на принципах справедливості, участі та захисту.

7.4 Комплексне поєднання усіх цих елементів дозволяє ГО Організації проактивно реагувати на ризиковані аспекти своєї діяльності та дотримуватись міжнародних стандартів захисту.

8. Підхід, що заснований на правах людини

8.1 Організація застосовує підхід, заснований на правах людини (HRBA), як наскрізний принцип на всіх етапах реалізації проєктів — від розробки до впровадження та оцінювання. Це гарантує, що гідність, участь і захист кожної людини залишаються в центрі всієї діяльності Організації. Основні складові цього підходу:

- **Участь та інклюзивність**
Активне залучення спільнот, зокрема маргіналізованих, вразливих і переміщених груп, до ухвалення рішень, реалізації та моніторингу проєктів.
- **Прозорість і підзвітність**
Забезпечення доступу до інформації, консультацій та механізмів подання скарг на всіх етапах проєкту.
- **Принцип «не нашкодь»**
Усі заходи перевіряються на наявність потенційних ризиків з метою мінімізації та повного уникнення порушення прав людини, а заходи щодо їхньої мінімізації інтегруються в діяльність проєкту.
- **Відповідність законодавству**
Програми повинні відповідати Загальній декларації прав людини, законодавству України та стандартам ЄС у сфері захисту прав людини.
- **Інституційна спроможність**
Працівники Організації, її експерти повинні проходити регулярне навчання щодо принципів прав людини та застосовувати внутрішні процедури для аналізу ризиків і запобігання будь-якій шкоді.

8.2 Такий підхід дозволяє Організації передбачати й пом'якшувати ненавмисні негативні наслідки для прав людини, водночас сприяючи справедливому доступу до ресурсів і послуг.

9. Гендерна рівність та інклюзивність

9.1 ГО «Технології прогресу» усвідомлює, що сталий розвиток Організації можливий лише за умови повної інтеграції принципів гендерної рівності та інклюзивності в цілі, процеси та результати проєктів. Організація системно впроваджує гендерно чутливі та інклюзивні підходи у своїй роботі, зокрема:

- **Гендерно чутливе проєктування та бюджетування**
Усі проєкти розробляються з урахуванням потреб і проблем, пов'язаних із гендером, та супроводжуються відповідним розподілом ресурсів.
- **Збір дезагрегованих даних і аналіз впливу**
Збір і аналіз даних за статтю, віком, особливостями здоров'я та іншими ознаками допомагають виявляти нерівності й дозволяють коригувати заходи відповідно до потреб.
- **Інклюзивна участь**
До оцінки потреб, планування, моніторингу та оцінки проєктів залучаються жінки, молодь, люди з інвалідністю та інші мало представлені групи населення.
- **Нульова толерантність до дискримінації чи насильства**
Внутрішні політики організації гарантують недопущення будь-яких проявів гендерно зумовленого насильства, домагань чи виключення — як у самій організації, так і в реалізації її проєктів.

- **Моніторинг і адаптація**

Гендерні та інклюзивні індикатори відстежуються в межах системи моніторингу та оцінки (M&E), з регулярним переглядом та внесенням коректив за потреби.

9.2 Завдяки цим заходам ГО «Технології прогресу» не лише запобігає поглибленню гендерної нерівності, а й активно сприяє розширенню прав і можливостей, справедливості та змістовній інклюзії.

10. Зобов'язання та перегляд Політики

10.1 ГО «Технології прогресу» підтверджує свою тверду відданість принципам захисту прав людини, просування гендерної рівності та забезпечення програмної діяльності, чутливої до конфліктів і контексту, в усіх напрямках роботи.

10.2 Ця Політика є частиною внутрішньої системи дотримання вимог Організації та є обов'язковою для всіх співробітників, партнерів і підрядників.

10.3. ГО «Технології прогресу» регулярно переглядає та оновлює цю Політику, щоб забезпечити її актуальність — зокрема у відповідь на зміни в контекстах, відгуків донорів або lesson learned, отримані в результаті реалізації проєктів.

10.4. Усі члени команди Організації інформуються про зміни до цієї Політики, а також повинні проходити відповідне навчання або отримувати роз'яснення для повного впровадження та дотримання її вимог.

11. Заключні положення

11.1 Ця Політика набуває чинності з дати її затвердження Виконавчим директором Організації.